

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่มีผลการดำเนินงาน DOTS¹ ดีเด่นด้านต่าง ๆ ในเขต 11 ปีงบประมาณ 2544 - 2549

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สสจ.สุราษฎร์ธานี)

1.1 ด้านการสนับสนุนเชิงนโยบาย ผลงานที่ประจักษ์คือ สสจ.สุราษฎร์ธานีได้สนับสนุนให้มีการจัดประชุม DOTS meeting ในระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่องปีละ 3 – 4 ครั้งทุกปีโดยใช้งบประมาณของจังหวัดเอง ทั้งนี้โดยการบริหารจัดการประชุมโดยทีมจังหวัดเองทั้งหมดและมีส่วนร่วมจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเป็นอย่างดี นอกจากนี้ สสจ.สุราษฎร์ธานี ยังดำเนินการจัดซื้อยาวัณโรคแนวที่หนึ่งในระดับจังหวัดและกระจายยาวัณโรคไปยังโรงพยาบาลต่าง ๆ อย่างเพียงพอต่อเนื่อง

1.2 ด้านการสนับสนุนการทำ EQA (External quality assessment) สำหรับการย้อมสีเสมหะตรวจหาเชื้อ AFB (Acid-fast bacilli) ด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผลงานที่ประจักษ์คือ ผู้ประสานงานวัณโรคระดับจังหวัด หรือ PTC (Provincial TB² coordinator) ทำหน้าที่ประสานงานและส่งสไลด์ของโรงพยาบาลต่าง ๆ ในสังกัดของจังหวัดเพื่อจัดส่งให้สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา (สคร.11) ดำเนินการตรวจและให้การประกันคุณภาพต่อไป โดยมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีความครอบคลุมมากขึ้นเรื่อยๆ ตามลำดับ

1.3 ด้านการสนับสนุนการจัดหายารักษาวัณโรค โดยเฉพาะยารักษาวัณโรคแนวที่หนึ่งดังกล่าวแล้วในด้านการสนับสนุนเชิงนโยบาย ผลงานที่ประจักษ์อย่างยิ่งคือ หลังจากที่ยารักษาวัณโรคอยู่ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าแล้ว สสจ.สุราษฎร์ธานี ได้ดำเนินการจัดซื้อและกระจายยาวัณโรค เสมือนหนึ่งเป็นการถอดแบบการจัดการยารักษาวัณโรคจากกรมควบคุมโรคไปดำเนินการเอง โดยโรงพยาบาลต่าง ๆ ในจังหวัดไม่ต้องดำเนินการเองแบบต่างคนต่างทำ ส่งผลให้ยารักษาวัณโรคมีลักษณะภายนอกเหมือนกันในทุก ๆ โรงพยาบาล ทำให้ผู้ป่วยวัณโรคมีความรู้สึกมั่นใจในการรักษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการส่งต่อผู้ป่วยจากโรงพยาบาลหนึ่งไปยังอีกโรงพยาบาลหนึ่งในจังหวัด นอกจากนี้ การจัดซื้อยาวัณโรคจำนวนมากที่จังหวัดจะช่วยให้ได้ยาที่ราคาถูกลง จึงเป็นการประหยัดงบประมาณได้อีกทางหนึ่ง และยังมีมั่นใจได้

1 DOTS หรือ Directly-Observed Treatment, Short-course เป็นกลยุทธ์ที่องค์การอนามัยโลกแนะนำให้ประเทศสมาชิกไปดำเนินการปรับใช้ในการควบคุมวัณโรค โดยกลยุทธ์ DOTS มี 5 องค์ประกอบสำคัญ คือ การสนับสนุนเชิงนโยบาย (Political commitment), การย้อมสีเสมหะตรวจหาเชื้อ AFB (Acid-fast bacilli) ด้วยกล้องจุลทรรศน์อย่างมีคุณภาพ, การรักษาด้วยระบบยาระยะสั้นโดยการใช้ฝีเสื้อกั๊กกับดูแลการรับประทานยาต่อหน้า หรือ DOT (Directly-observed treatment), การมียารักษาวัณโรคที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อเนื่อง และการจัดทำทะเบียนรายงานวัณโรคที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ ได้พิจารณาผลงานเด่นตามองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้

2 TB หรือ Tuberculosis หมายถึง วัณโรค

ว่าผู้ป่วยวัณโรคทุกรายในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะได้รับการรักษาวัณโรคแน่นอนเพื่อเป็นการตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคให้มีประสิทธิภาพอย่างทันที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการควบคุมวัณโรคต่อไปด้วย

1.4 ด้านการสนับสนุนการจัดทำรายงานวัณโรค ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ได้ประสานงานการจัดทำรายงานวัณโรคได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์, ถูกต้อง และทันเวลาจากทุกโรงพยาบาลในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบเป็นรูปแบบที่ดีแม้เป็นจังหวัดใหญ่ที่มีหลายอำเภอ

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต (สสจ.ภูเก็ต)

2.1 ด้านการสนับสนุนการทำ EQA สำหรับการย้อมสีเสมหะตรวจหาเชื้อ AFB ด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ได้ทำหน้าที่ประสานงานและสุ่มสไลด์ของโรงพยาบาลต่างๆ ที่สังกัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดภูเก็ต เพื่อจัดส่งให้ สคร.11 ดำเนินการตรวจและให้การประกันคุณภาพต่อไป โดยมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนมีความครอบคลุมได้ทั้งจังหวัด

2.2 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการทำ DOT (Directly-observed treatment) หรือการมีพี่เลี้ยงกำกับดูแลการรับประทานยาต่อหน้า โดยเน้นให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขตระหนักและรับผิดชอบต่อการรักษาผู้ป่วยวัณโรคทุกรายให้หายขาด ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ได้ให้การสนับสนุนและสร้างเครือข่ายการดูแลและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดเพื่อให้เกิดการทำ DOT อย่างแท้จริงและมีคุณภาพ โดยที่ผ่านมามีการพัฒนาคุณภาพของ DOT ได้อย่างต่อเนื่องและมีผลการรักษาที่ดีขึ้นเรื่อยๆ

2.3 ด้านการสนับสนุนการจัดทำรายงานวัณโรค ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ได้ประสานงานการจัดทำรายงานวัณโรคได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์, ถูกต้อง และทันเวลาจากทุกโรงพยาบาลในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง (สสจ.ระนอง)

3.1 ด้านการสนับสนุนการทำ EQA สำหรับการย้อมสีเสมหะตรวจหาเชื้อ AFB ด้วยกล้องจุลทรรศน์ ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ทำหน้าที่ประสานงานและสุ่มสไลด์ของโรงพยาบาลต่างๆ ในสังกัดของจังหวัด เพื่อจัดส่งให้ สคร.11 ดำเนินการตรวจและให้การประกันคุณภาพต่อไป โดยมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีความครอบคลุมมากขึ้นเรื่อยๆ จนมีความครอบคลุมทั้งจังหวัด

3.2 ด้านการสนับสนุนการจัดทำรายงานวัณโรค ผลงานที่ประจักษ์คือ PTC ได้ประสานงานการจัดทำรายงานวัณโรคได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์, ถูกต้อง และทันเวลาจากทุกโรงพยาบาลในจังหวัดอย่างต่อเนื่อง